

ANG**Bayan**

Pahayagan ng Partido Komunista ng Pilipinas
Pinapatnubayan ng Marxismo-Leninismo-Maoismo

Espesyal nga Isyu
Agosto 25, 2006
www.philippinerevolution.net

Editorial

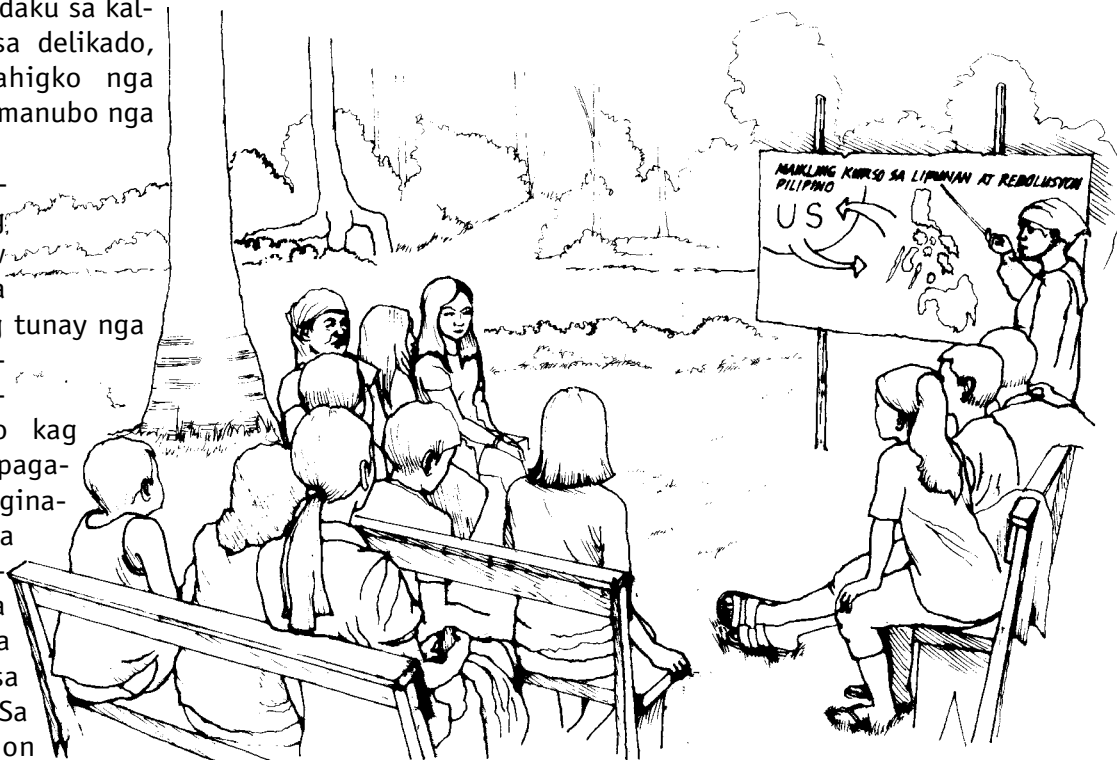
Pagpakig-away sang rebolusyonaryong hublag para sa kinamatarung kag kaayuhan sang mga bata

Ang mayorya nga bata sa pungsod, pareho sang ila mga ginakanan, lunsay biktima sang mga salot nga imperyalismo, pyudalismo, lapnagon nga kagarukan sang gubyerno kag pasismo sang militar. Sa idalum sang subong nga malubha nga pagpamigos kag mapanghimulos nga sistemang malakolonyal kag malapyudal, biktima ang mga bata sang pangkabilugan nga waay patugsiling sa ila kahimtangan kag sang kapabayaang sa ila mga sandigan nga kinahanglanon. Ginahanot sila sang problema sang kagulutmon kag malnutrisyon, kawad-an sang mga serbisyo sa ikaayong lawas, kakulangan sa edukasyon kag mga katulad sini. Lapnagon man ang problema sang mga bata nga nagadaku sa kalaye kag ginapatrabaho sa delikado, mapang-abuso kag mahigko nga kondisyon kabaylo sang manubo nga sweldo.

Sa pihak sang pagpasar subong nga tuig sang Juvenile Justice Law (Layi Panghustisya Para sa mga Bata), wala sang tunay nga ginapakita nga pagmahal sa mga bata ang reaksyunaryong gubyerno kag estado. Kada tuig nagapagamay nga pagamay ang ginabihin sini nga badyet sa edukasyon kag sa ikaayong lawas relatibo sa nagadaku nga bahin nga pangbayad sa utang sa luwas kag sa militar. Sa atubang sang lapnagon

nga malnutrisyon, wala ini sang ginatanyag kundi *instant noodles* nga mas barato nga ginabaligya sang gubyerno. Ang ginalunsar sini nga pakitang-tawo nga mga programa napaslawan sa pagsabat sa madugayan o bisan gilayon nga kinahanglanon sang mga bata kag ila mga ginakanan. Malala pa, ang mga bata wala ginapatawad sang militar sa paglunsar sini sang kontra-rebolusyonaryong gyera.

Sa idalum sang subong nga sistemang malakolonyal kag malapyudal, wala sang paglaum makapanginpulos ang mga bata sang mauswag, malinong kag hilway nga buasdamlag. Solo sa pagwasak sa garuk nga estado kag sistema nga nagaluntad kag pag-angkon

sang pungsodnon nga kahilwayan kag matuod nga demokrasya matigayon ang handum nga masanag nga buasdamlag para sa mga bata.

Ang pagsakdag sa interes sang mga bata kabahin sa basehang handum sang Partido kag bilog nga rebolusyunaryong hublag. Sa pagpamuno sang Partido, sa bulig sang BHB kag paagi sa mga lokal nga organisasyong masa kag mga organo sang gahum pangpulitika-upod ang mga komite para sa kababaihan, edukasyon, kultura, ekonomya kag ikaayong lawas-lubos nga ginapasulong sang rebolusyunaryong kahublagan ang interes kag kaayuhan sang mga bata kag mga kinahanglanon nila sa literasiya, ikaayong lawas, edukasyon, kasadyahan kag kamuklatan.

Base sa nalab-ot nga lebel sang organisasyon kag ikasarang sang rebolusyunaryong gahum kag sa kundisyon nga may gera, ginapatuman sa mga sona, prenteng gerilya kag baseng gerilya ang mga tikang nga nasentro sa edukasyon, literasiya kag ikaayong lawas sang mga bata kag iloy, kadunungan sang mga programa nga pang-ekonomya. Ginapatuman man ang pagbinuligay sa pag-atipan kag pagpa-

uswag sang mga bata.

Ginapatuman ang mga polisiya batuk sa pagpang-abuso kag mabug-at nga pagtrabaho sa mga bata. Ginaubayan ang bilog nga komunidad sang pagkontra sa mga atrasado, di siyentipiko, garuk, pyudal kag burges nga kaisipan kag hulag, upod ang nahanungod sa mga bata. Ginatinguha nga makaangkon sang kahigayunan kag panahon ang mga bata para maghampang, magsinadya, magtuon.

Ginahanas sang rebolusyunaryong hublag sa mga bata ang patriyotiko, demokratiko kag progresibong kaisipan, kultura kag kinaugalian. Ginapauswag ang ila mga ikasarang nga maisulong ang ila mga kinamatarung kag kaayuhan. Ginakumbinsi sila nga magpartisipar sa mga rebolusyunaryong programa kag aktibidad sang komunidad sa paagi nga santo sa ila edad, sitwasyon kag ikasarang. Ang pagpartisipar nila sa rebolusyunaryong paghimakas sa lain-lain nga paagi ginabilang nga kabahin na nila sa pagtuga sang buasdamlag nga panginpuslan nila kag ang mga masunod pa nga henerasyon.

Sa ubay sang mga mas may edad sa ila, ang mga bata ang gi-

natagaan sang kahigayunan nga mag-amot sa mga programa pang-ekonomya, pang-edukasyon, pangkultura, ikaayong lawas, pangseguridad kag iban pang hilikuton nga malahalon kag mapuslanon sa komunidad kag sa rebolusyon.

Upod sa mga ginatungdan sang mga bata ang pagtudlo sang literasiya kag iban pa nga topiko sa mga mas lamharon sa ila, pag-organisa sang mga grupo pangkultura kag paglunsar sang mga palagguwaon kag kaugalingon nila nga mga kooperatiba kag kolektibong proyekto pang-ekonomya.

Ginasakdag sang rebolusyunaryong hubag ang kinamatarung sang mga bata nga magpartisipar kag magsuporta sa ululupod nga pagdepensa sa bilog nga komunidad sa kaugalingon nila nga seguridad kag interes sa atubang sang pagpanalakay sang mga pasista kag pagtinguha man nila nga madula ang mga peste nga nagahalit sa pumuluyong Pilipino. Ginapangapinan ang ila mga kinamatarung kag ginatudluan sila nga manindugan kag magpangapin sa ila mga kinamatarung, ilabi na batuk sa mga atake sang mga pasistang pwersa sang estado, mga kriminal kag iban pang mapanglupig nga pwersa kag elemento.

Nagaamot man sila sa pila ka hilikuton nga di pangkombat nga makabulig sa depensa sang ila komunidad kag nagasakdag sa armadong paghimakas, pareho sang pagpanilag sa kaaway, pagpaabot sang mensahe kag alarma sa seguridad, pagdul-ong sang pagkaon sa hangaway sang banwa kag mga katulad sini basta ang mga ini malayo sa peligro kag sakup sang ila pisikal nga ikasarang. Kadungan sini, ginaseguro sang Partido Komunista sang Pilipinas kag Bag-ong Hanga-way sang Banwa kag rebolusyunaryong hublag nga ang mga bata

 <p>Espesyal nga Isyu Agosto 25, 2006</p> <p>Ang <i>Ang Bayan</i> ginabantala sa lengwahe nga Pilipino, Bisaya, Iloko, Hiligaynon, Waray kag Ingles.</p> <p>Mahimo ini i-download halin sa Philippine Revolution Web Central nga makit-an sa:</p> <p>www.philippinerevolution.org</p> <p>Nagabaton ang <i>Ang Bayan</i> sang mga kontribusyon sa porma sang mga artikulo kag balita. Ginabuyok man ang mga bumalasa nga magpaabot sang mga saway kag rekomendasyon sa ikauswag sang aton pahayagan.</p> <p>Malab-ot kami paagi sa e-mail sa: angbayan@yahoo.com</p>	<h2>Kaundan</h2> <p><i>Editorial: Pagpakig-away sg rebolusyonaryong hublag para sa mga bata</i> 1</p> <p>Interbyu sg UNICEF Research Team angot sa halambalanon sg mga bata nga suldado 3</p> <p>NDFP: Angot sa mga kinamatarung sg mga bata 8</p> <p>Madamu nga pagpangtiko sa librong <i>Deadly Playgrounds</i> 11</p>
<p>Ang <i>Ang Bayan</i> ginabantala duha ka beses kada bulan sang Komite Sentral sang Partido Komunista sang Pilipinas</p>	

Sundan sa "Editorial..." pahina 3

Interbyu sang Unicef Research Team bahin sa mga bata nga suldado

Abril 2006

Ang mga pamangkot nga ini ang ginpaabot sa sentral nga pamunuan sang PKP sang isa ka tim sang mga manalawsaw sang United Nations Children's Endowment Fund (Unicef) kaangot sang ginahimo nga panalawsaw sa kahimtangan sang mga bata kag kababaihan sa tunga sang armadong inaway sa Pilipinas. Ang mga pamangkot nga ini ginsabat sang Komiteng Tagapagpatuman sang Komite Sentral (KTKS) sang PKP.

Pamangkot: Ano ang mga basehan sa likod sang mga polisiya nga ginpagguwa sadtong 1988 kag 1999?

Sabat: Sa pulong sini sadtong 1988, gintasa sang Kawanihang Pampulitika sang Komite Sentral (KPKS) sang PKP ang kusog kag paghulag sang BHB, sang mga organo sang gahum pangpulitika kag sang mga sona kag baseng gerilya agud konsolidahon ang mga daku nga pagsulong sa nauna nga mga tuig, ilabi na sa kasingkion sang paghimakas batuk sa diktaduryang US-Marcos, kag para atubangon

ang wala sang pili nga Total War sang reaksyunaryong estado.

Nagpagguwa ang KPKS sang mas pirmi nga polisiya sa minimum nga edad ang pwede rekruton sa BHB sandig sa pagtinguha sini nga isistematisa kag pasanyugon ang rekrutment, paghanas kag promosyon sang mga upisyal kag hangaway sang BHB. Kadu-

ngan sini, naglatag ini sang mga tikang para mapauswag ang hilikuton sang mga organo sang gahum pangpulitika kag organisasyong masa sa mga sonang gerilya—ilabi na sa hilikuton sang mga komite sa ikaayong lawas, edukasyon kag kultura—nga may espesyal nga tum-ok sa pagamlig sa kaayuhan sang mga bata.

Sa pagpagguwa sang polisiya sa minimum nga edad, ang KPKS ginaubayan sang sumusunod: (a) ang madugay na nga polisiya sang Partido, BHB kag rebolusyonaryong hublag nga sakdagon kag atipanon ang interes kag kaayuhan sang mga bata; (b) pila ka hambalanon bahin sa kalidad sang mga narekrut, upod ang pagkalamharon kag pagka di is-

table sang mga menor de edad; kag (k) mga natungdan nga prubisyon sang Protocol II sang Geneva Conventions.

Sa partikular, ginlantaw sang KPKS ang kahimtangan sang naga-damu nga kabataan nga gusto mag-entra sa BHB. Ang kahimtangnan nga ini ang ginbunga sang grabe nga militarisasyon sa kaumahan nga nagtulod sa pagdamu sang kabataan nga mangunguma nga nagaaplay para magpartisipar sa rebolusyonaryong armadong paghimakas. Ginalaragway man sini ang madalum kag malapad nga suportang masa para sa BHB. Ang kawad-an sang maathag nga polisiya sa natalana nga edad sadtong una nagresulta sang madamu nga kaso sang pag-entra sang mga tinedyer sa BHB.

"Editorial....," halin sa pahina 2

wala pa sa husto nga edad wala ginatugutan nga marekluta bilang hangaway sang BHB ukon direktang magpartisipar sa armadong inaway.

Ang partikular nga halambalanon sang pagkaumid sang mga bata sa gera ang ginatagaan importansya kag husto nga ginaatubang sang mga rebolusyonaryong pwersa, ilabi na sa atubang sang nagasingki nga kabangis kag wala pili sang mga pasistang pwersa sang reaksyunaryong estado. Seryoso ini nga ginaatubang sang Partido Komunista sang Pilipinas, sang Bag-ong Hangaway sang Banwa kag bilog nga rebolusyonaryong hublag kag ginahimuan sang nagakaigo nga mga tikang para maamligan ang mga kinamatarung kag kaayuhan sang mga bata.

Ang seryoso nga pagtinguha sang rebolusyonaryong hublag nga magtuga sang masanag nga buasdamlag para sa mga bata nakaangot sa kabilugan nga rebolusyonaryong pagtinguha nga dulaon ang tanan nga porma sang pagpamigos kag pagpanghimulos kag tukuron ang isa ka katilingban nga hilway, demokratiko kag mauswagon. Ang mga bata ang mga masunod nga henerasyon sang masa sang pumuluyo amo ang pinakadaku nga magapanginpulos sa pagdaug sang rebolusyonaryong paghimakas.

AB

Nagdesisyon ang KPKS nga himuon nga mas eksakto ang mga pagsulundan sang BHB, nga himuon nga mas rasonable ang pagtalana sang minimum nga edad nga 18 sa rekrutment. Ang amo nga polisiya ginbase sa panan-awan nga ang mga rekrut sang BHB dapat may bastante nga lebel sang pang-edaron—sa halambalanon pisikal, emosyunal, intelektwal kag sosyal-agud makahimo sang mga maalam nga desisyon, makaangkon sang maathag kag matalom nga paghangup sa nagaluntad nga sitwasyon kag mga problema sosyo-ekonomiko kag pampulitika, makaangkon sang mabakod nga paghakos sa mga rebolusyonaryong prinsipyo kag magaangkon sang kahandaan nga magtungod sang mga rebolusyonaryong katungdan kag mag-atubang sa mga kabudlayan kag sakripisyo nga katuwang sang pag-abanse sang rebolusyonaryong armadong paghimakas.

Nagtukod man sadto ang PKP kag NDF sang isa ka espesyal nga *task force* (nga ginatawag nga "Task Force Geneva") para tun-an ang Geneva Conventions kag mga Protocol nahanungod sa tawhanong kinamatarung kag internasyunal nga makatawong layi para sa sumusunod nga mga katuyuan: (a) hibalon kon nagasanto ang mga ini sa basehan nga prinsipyo, polisiya kag praktika sang PKP, BHB kag NDF sa konteksto sang katuyuan nga pormal nga magpaidalum sa mga kumbensyon nga ini; (b) pataason ang kinaalam sang mga rebolusyonaryong pwersa angot sang internasyunal nga makatawong layi agud mapauswag pa ang polisiya kag praktika sang rebolusyonaryong kahublagan; kag (k) handaan ang pormal nga pagnegosasyon pangkalinungan sa Gubyerno sang Republika sang Pilipinas (GRP) base sa internasyunal nga makatawong layi kag rekisitos.

Sadtong 1999, nagpagguwa sang memorandum ang Komiteng Tagapagpatuman sang Komite Sentral (KTKS) para sa tanan nga mga organo sang Partido kag kumand sang BHB nga liwat palig-unon kag hatagan tum-ok ang kinahanglanon nga hugot nga magsunod sa natalana nga minimum nga edad nga 18 sa pagrekrut sa BHB. Kadungan sini, liwat nga ginpahayag sang memo ang pormal nga pagpaidalum sang PKP paagi sa NDF sa tanan nga layi sa tawhanong kinamatarung kag sa internasyunal nga makatawong layi base sa Geneva Conventions kag mga kaangot nga protokol. Sadto ginahiwat ang mga internasyunal nga talakayan kaangot sa ginapropener nga Optional Protocol to the Convention on the Rights of the Child, lakip ang prubisyon nahanungod sa natalana nga minimum nga edad nga 18 sa rekrutment sa mga pang-away nga yunit. Nag-

pahayag ang PKP nga awtomatiko nga pagsunod sa nasambit nga opsyonal nga protokol duha ka tuig bag-o ini mapirmahan bilang internasyunal nga tratado.

Pamangkot: Ano ang sakup sang polisiya? Luwas sa aktwal nga pagpahayag sang polisiya, ano kaathag ang masunod: pormal nga pagpaathag nahanugod sa basehan; mga pamaagi sang pagproseso sa mga aplikante; kag mga protokol para balibaran ang mga menor de-edad.

Sabat: Ang natalana nga minimum nga edad nga pang-umpisa ginlatag sadtong 1988 nangin sandigan na nga polisiya sang BHB kag nagasakup sa bilog nga organisasyon. Ang pagsunod sa polisiya nga ini kag ang pagtum-ok sini nga wala duha-duha liwat nga ginpahayag sadtong 1999 paagi sa isa ka memorandum sang KTKS, subong man sadtong 2002 paagi sa isa ka resolusyon sang ika-11 nga plenum sang KS.

May daan na nga mga istandard nga paagi sang pagproseso sa mga narekrut. Maluwas sa dugang nga tikang ang pagsiguro sa edad sang aplikante, wala sang ginbag-o sa mga pamaagi nga ini. Ginlantaw, ginarepaso kag ginatalakay anay sang mga natungdan nga organo sang Partido ukon kumand sang BHB ang personal nga kasaysayan, pulitika kag rekord sang kada rekrut subong man ang mga rekomendasyon sang lokal nga sanga sang Partido, lokal nga milisya, lokal nga mga organisyong masa nga ginasakupan nila, iban pang lokal nga aktibista kag iban pa nga natungdan bag-o himuon ang aktwal nga rekrutment.

Ang mga wala pa gintalana nga edad nga 18 ginapahulat, labi pa nga ginapapreparar kag temporaryo nga ginadeploy sa nagkalain-lain nga hilikuton nga di pangkombat kag di peligroso bilang mga aktibistang sibilyan ukon indi gani ginapapauli para magsuporta sa produksyon sang pamilya ukon magpadayon sa pagtuon.

Pamangkot: May mga eksemasyon pa sa polisiya, ilabi na nga ginatugutan sang Optional Protocol? Nakaangkon bala sang aktwal nga mga panugdaon para sa amo nga mga eksemasyon, base sa mga konsiderasyon pangkultura kag iban pa nga realidad sa prenteng gerilya (halimbawa ang kinaiya sa lamharon nga edad nagauyat na sang nagkalain-lain nga responsibilidad ang kabataan, ang kaluwasan sang kabataan halin sa militar, kag iban pa)?

Sabat: Ginatugutan sang Optional Protocol to the Convention on the Rights of the Child ang boluntaryo nga pag-entra sa mga pungsodnon nga armadong pwersa sa edad nga wala pa ang 18 basta masiguro ang ila partikular nga minimum nga kundisyon, pareho sang ginasaad sang Article 3 nga opsyonal nga protokol.

Ang pag-entra matuod nga boluntaryo.

Ang amo nga rekrutment ginatigayon nga may panugot ang mga ginakanan ukon ligal nag taga-atipan sang ginarekrut;

Lubos nga nahibalan sang mga ginarekrut ang mga katungdanan nga katuwang sang amo nga serbisyo militar;

Ang mga ginarekrut nagapakita sang mapatihan nga kalig-unan sang edad bag-o batunon sa pungsodnon nga serbisyo militar.

Bisan pa man, wala sang ginhatagan sang kon ano man nga eksemasyon ang PKP-NDF-BHB bisan nabase sa natungdan nga artikulo. Sa punto nga ini, mas abante ang pusi-syon sang PKP-NDF-BHB sangsa ginatalana sang mga kumbensyon kag protokol sang Geneva nahanungod sa mga bata nga suldado.

Bisan pa wala sang sandigan nga pagpamatuk sa sulod sang PKP kag BHB kaangot sang polisiya sa minimum nga edad sa rekrutment, may mga yunit sang BHB nga nagasuhestyon sang pila ka kaso por kaso nga eksemasyon sa polisiya. Bisan pa man, ang amo nga mga suhestyon ginabalibaran sang sentral nga pamunuan.

Pareho sang ginasiling sa pila ka suhestyon, ang mga bata nga mangunguma halin sa lamharon nga edad nga 8 ukon 9 anyos naobligar nga magpartisipar sa hilikuton produksyon sang mga may edad bangud sa sobrang kaimulon. Gani sa edad nga 15 anyos, sa pangkabilugan mas lubos na ang pagkagulang sang mga mangunguma kumparar sa mga kaedad nila sa kasyudaran. Labi nga nagaluntad ini sa mga nasyunal ukon etnikong minorya sa kaumhan, nga kalabanan may mga asawa sa pag-abot sa edad nga 15 anyos. Gani may mga pila ka panugyan nga eksemasyon halin sa mga imol nga lugar sang mangunguma kag labi na sa mga komunidad sang pungsodnon nga minorya kon diin pwersado ang mga bata nga magtrabaho sang pareho sa may edad agud magproduksyon para sa ila mga pamilya kag para sa komunidad.

Ang iban pang panugdaon ginbunga sang mga nagahana nga katalagman sa mga bata bangud sa paglagas sang militar sa ila mga ginikanan ukon sa ila mismo.

Amo pa man, tanan nga mga ginapangabay nga ini ginabalibaran sang pamunuan sang PKP, para ipakita ang desisyon sang Partido nga maamligan ang mga kinamatarung kag kaayuhan sang mga bata kag sakdagon ang mga internasyunal nga kumbensyon angot sa mga hambalanon bahin sa mga bata nga suldado. Ini man ang nakita nga pinakamaayo nga tikang para ipangin-wala ang pagpakalain sang AFP nga ang BHB kuno "madamuan kag sistematiko nga nagarekrut sang mga bata nga suldado."

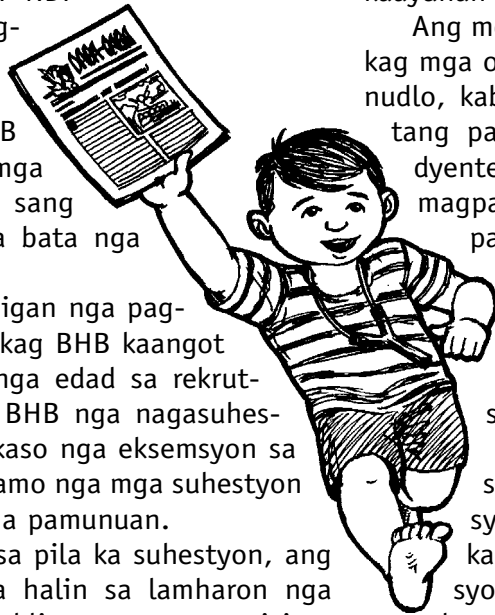
Pamangkot: May kaugalingon man bala nga mga polisiya kag programa ang rebolusyonaryong hublag para maamligan ang kaayuhan sang mga bata?

Sabat: Polisiya sang rebolusyonaryong hublag kag sang nagkalain-lain nga organo sini nga atipan ang kaayuhan sang mga bata.

Ang mga subkomite sa edukasyon, mga manunudlo kag mga organisasyong masa (labi na ang mga manunudlo, kababaihan, kabataan, mga bata kag aktibistang pangkultura) sa mga sakup sang mga independyenteng gubyrno sang banwa ang ginatugyanan magpatuman sang mga programa pang-edukasyon para sa mga bata. Ginabuyok ang mga manunudlo sa mga buluthuan publiko sang GRP nga mangin maid-id sa ila pagtudlo kag pagpalapnag sang mga patriyotiko kag demokratikong prinsipyo, ideya kag praktika sa mga bata.

Ginaatipan sang mga lokal nga organo sang gahum pangpulitika kag mga organisasyong masa ang ikaayong lawas sang mga iloy kag mga bata. Nagasulong sila sang edukasyon nahanungod sa ikaayong lawas, nutrisyon kag katinluan kag ginapangunahan nila ang pagbilog sang sistema sang paglikaw sa balatian kag pagdul-ong sang serbisyo sa ikaayong lawas. Ang sistema sa ikaayong lawas ginapasakupan sang mga propesyunal nga nagatrabaho sa ikaayong lawas kag mga ginhanas nga lokal nga boluntaryong paramedik. Nagapatindog sang mga *day care center* ukon sistema nga kolektibo ukon ululupod nga pag-atipan sa mga bata sa diin man ini possible. Ang mga subkomite sa ikaayong lawas kag mga organisasyong masa sang mga mamumugon sa ikaayong lawas nagabuligay sa iban pa nga organisasyong masa kag mga upisyal nga hilikuton medikal sang BHB.

Ginalaygayan ang mga ginikanan nga paeskwelahon ang ila nga mga anak labi na ang mga 15 anyos panubo kag tagaan sila sang mga hilikuton nga bagay sa ila edad kag indi nakaapekto sa oras nila nga makatuon sa balay. Ginatinguha sang mga organo sang

gahum pangpulitika kag mga organisasyong masa nga tapnaon ang mapanghimulos nga pagsulundan sa mga talamnan, plantasyon, pabrika labi na batuk sa mga bata.

Ginasulong sang mga organo sang gahum pangpulitika kag mga organisasyong masa nga kabataan, kababaihan, manunudlo kag aktibista pangkultura sa pagpatukod sang mga organisasyon sang mag bata sigun sa pagkilala sa kinamatarung sang mga bata nga sakdagon kag isulong ang ila mga kinamatarung nga magpartisipar sa pagbag-o sang katilingban sandig sa ila mga ikasarang. Ginabuyok ang mga bata nga mag-entra kag magbulig bilang mga instruktur sang mga kapareho nga bata sa mga hilikuton pang-edukasyon kag pangkultura, magpartisipar sa produksyon, magtungod sa hilikuton pang-organisa sa kubay sang kabataan, mag-upod sa lain-lain nga kahublagang masa kag mga mapuslanan nga pagtinguha para sa ila kaugalingon nga kasanyugan intelektwal, kultural, pulitikal kag sosyal subong man para sa kapuslanan sang ila pamilya, komunidad kag sang rebolusyonaryong hublag. Ginabuyok man sila nga aktibong magsuporta sa mga programa sang mga rebolusyonaryong organo sang gahum sang pumuluyo, mga organisasyong masa sang mangunguma, kababaihan kag iban pa nga sektor, nagkalain-lain nga komite.

Pamangkot: May mga porma ba sang pakaumid sa armadong rebolusyon ukon sa mga hilikuton sang BHB nga pwede masalan nga aktwal nga pagpartisipar sa armadong inaway?

Sabat: Samtang ang mga bata nga wala sang 18 kag sobra sa 15 anyos ginadumilian mag-entra sa mga pang-away nga yunit sang BHB kag direkta nga magpartisipar sa mga operasyong pangkombat, ang pila ka aktibidad bilang pagpreparar sa pagpangapin sa kaugalingon, sa pagpangapin sa ila komunidad kag pagamot sa kabilugang rebolusyonaryong pagtinguha ang masami nga malisyosong ginapagguwa sang AFP bilang aktwal nga pag-entra sa armadong inaway.

Upod diri ang pag-agi sa basehang instruksyon kag paghanas, sa ubay sang ila mga ginikanan kag komunidad, kon paano pangapinan ang ila mga puluyan kag komunidad sa ngasalakay nga mga pwersang militar, pulis kag paramilitar sang gubyerno. Indi mayan ang nabulig nila sa pagpaabot sang impormasyon bahin sa presensya, pag-abot ukon hulag sang mga tropa sang gubyerno. Nagabulig man sila sa pagdul-ong sang pagkaon kag iban pang suplay nga di

pangmilitar kag pagtungod sang iban pang di direkta kag di peligroso nga hilikuton pangsuporta sa mga yunit sang BHB nga ara sa ila komunidad.

Samtang ginatungdan nila ang amo nga mga katungdanan, nagapabilin sila nga sibilyan kag wala nagadala sang pusil. Ang ila kahimtangan nga lain sa estudyante sa hayksul kag kolehiyo nga nagapaidalum sa pag-umpisa kag basehang paghanas-militar nga ginatalana sang estado.

Malisyoso nga ginapagguwa sang AFP nga ang amo nga mga kabataan mga "bata nga suldado" kada magbulig sila sa ululupod nga pagpangapin sa kaugalingon nila nga mga komunidad.

Pamangkot: Paano ginahiliusa sang mga organo sang Partido kag mga kumand sang BHB angot sa nasambit nga polisiya? Paano ini ginapalapanag kag anano ang mga tikang ang ginahimo para masiguro nga ini naintindihan kag naipatuman?

Sabat: Ang pangunahong pamaagi para maghiliusa amo ang paagi sang isa ka memo nga nagapahibalo sa lain-lain nga Partido kag kumand sang BHB tuhtub sa mga basehang yunit bahin sa desisyon sang KPKS sadtong 1988 nga magtalana sang minimum nga edad sa rekrutment sa BHB. Sadtong 1999, isa pa ka memorandum sang KTKS nga liwat nga nagapaabot sang desisyon sadtong 1988 kag nagdugang sa sandigan nga pagsulundan sang BHB ang ginpagguwa kag ginbantala sang *Ang Bayan*, ang pahayagan sang PKP. Ginapahibalo sa tanan nga yunit sang BHB ang desisyon kag ginmanduan sila nga talakayon ang mga ginbag-o nga pagsulundan kag mga paathag nga ara sa memo. Naghiwat sang mga talakayan bahin sa pagbag-o sang polisiya sa mga pulong sang nagkalain-lain nga organo sang Partido kag yunit sang BHB, kag sa mga kampanyang pang-edukasyon. Nakabulig man sing daku ang mga direkta nga pagpangusisa sang Task Force Geneva sa lain-lain nga rehiyon kag mga lokal nga yunit sang Partido kag BHB.

Sadtong ulihi nga bahin sang 2002, liwat nga ginisaad sang ika-11 plenum sang Komite Sentral sang PKP ang nasambit nga desisyon kag liwat ini nga nagpaabot sang mga instruksyon sa tanan nga yunit sang Partido kag BHB nga nagahatag tum-ok sa kinahanglanon magsunod sa natalana nga minimum nga edad.

Dugang diri, ang dokumento sang Protocol II nga ginahimo nga kabahin sang kurso nga paghanas para sa mga upisyal sang BHB. Ginsalhin na ini Pilipino kag sa iban pang lokal nga lengguwahe kag ginpalapnag sa

mga yunit sang Partido kag kumand sang BHB.

Sa amo man, ang Breukelen Joint Declaration kag ang mga dokumento sang CARHRIHL, nga lunsay nagahatag tum-ok sa importansya sang mga internasyunal nga talaksan kag internasyunal nga makatawong layi, ginsalhin na sa mga mayor nga lengguwahe kag malaparan nga ginapalapnag kag ginatun-an sa sulod sang Partido, BHB kag mga organisasyong masa,

Pamangkot: Paano ginasundan ang pagpatuman sang polisiya? Ano ang lebel nga pagsunod sa polisiya?

Sabat: Ginmanduan sang KS ang mga pangrehiyong komite sang Partido kag mga panrehiyong kumand sa operasyon sang BHB nga sundan kag siguruhon ang pagtuman sa pagsunod sa gintalana nga minimum nga edad. Responsibilidad sang nagkalain-lain nga komite sang Partido kag kumand sang BHB sa nagkalain-lain nga lebel panubo ang pagsiguro sa hugot nga pagtuman.

Desentralisado nga ginahimo kag ginadesisyon ang rekrutment sa mga yunit sang BHB. Ang mga ara sa pinakanubo nga yunit sang BHB nagaaksyon base sa mga nagaluntad nga polisiya kag pagsulundan sa rekrutment. Pana-panahon sila nga nagasumiter sa mga mas mataas nga kumand kag sa pamunuan sang Partido sang mga report nga nagabilog sa kahimtangan kag mga problema sang mga pwersa kag mga rekrut, luwas sa iban nga halambalanon.

Mapauswag pa ang sistema sang pagreport para mas depinido nga itingob diri ang pagtsek-up sa pagpatuman sa natalana nga minimum nga edad amo man sa iban pang polisiya kag pagsulundan sang BHB. Pwede man nga partikular nga imandu sang mga mas mataas nga organo sang Partido kag kumand sang BHB ang pagsumiter sang mga espesyal nga report bahin sa mga paglapas sa polisiya.

Pamangkot: Anano ang pinalidad sa di pagsunod sa polisiya?

Sabat: Sa mga kaso sang paglapas sa polisiya, ginobligar ang mga natungdan nga yunit nga gilayon nga atubangon ang sitwasyon kag maghiwat sang pagpanadlong kag posible nga aksyong pangdisiplina. Sa subong, bisan sa mga talagsahon nga kaso sang di pagsunod nga natabo sadtong una, buot silingon bag-o iduso sang PKP kag BHB ang unibersal nga pagsunod, wala pa sang kaso nga basta-basta nga pagbalewala sa polisiya sa minimum nga edad. Sa kadam-an

sang mga kaso nga ini, ang mga yunit sang BHB nagaatubang sa mga sitwasyon kon sa diin wala pa sila sang makita nga gilayon nga alternatibong opsyon para sa mga elemento nga wala pa sang 18 anyos, upod yadtong mga anak sang mga pultaym nga Pulang hangaway, mga upod sa pamilya nga gina-initan sang militar ukon mga ginalagas mismo sang armadong pwersa sang kaaway kag indi gilayon masaylo sa hilway nga lugar.

Bangud sa halangpon nga pigado nga sirkumstansya sang amo nga tumalagsahon nga kaso sang di pagsunod, mas gingamit sang PKP kag BHB ang edukasyon kag pagsaway, subong pa man pagpagguwa sang pangpulitikang ubay kag paghatag sang ayuda nga organisasyunal sa mga yunit sang BHB para mabuligan sila sa pagpatuman sang polisiya sa minimum nga edad kag pagtadlong sa mga nauna nga naglapas sa polisiya.

Pamangkot: Ano ang inyo reaksiyon sa mga impormasyon nga nakalap sang UNICEF Research Team?

Sabat: Ginakalipay sang PKP ang mga impormasyon nga nakalap sa inyo nga panalawsaw sa panan-awan namon tampad kag obhetibo. Ginapamatud-an sang mga impormasyon nga natipon ninyo halin sa nagkalain-lain nga yunit sang BHB ang kaseryosohan kag desisyon sang BHB sa kabug-usan nga magsunod sa polisiya sa gintalana nga minimum nga edad nga 18 anyos sa pagrekrut sa mga pang-away nga yunit sini. Dapat hatagan-tum-ok ang kamatuoran sa proseso sang inyo nga pagsiyasat, nahibal-an ninyo nga bisan pa nag-angkon sang halangpon nga mga paglapas sadtong nagligad, natadlong na nag mga ini kag sa subong wala sang nalista nga aktwal nga aktibo ang bata nga kombatant sa mga yunit sang BHB nga inyo nasimpunan.

Indi ini nagakahulugan nga wala na gid sang pag-sayup ilabi na sadtong mga una nga tuig sang pagpatuman sang polisiya sa natalana nga minimum nag edad halin 1999. Bisan pa man, padayon nga nabuhinan ang amo nga mga kaso halin 2002, pareho sang gamay nga halangpon sa mga resulta sang inyo nga pagpanalawsaw. Dugang pa, dapat man namon hatagan tum-ok nga ang amo nga mga kaso mga "kahuyangan" sa pagpatuman sang mas hugot nga internal nga polisiya sang BHB, indi naman masiling nga ang mga paglapas nga ini sa mga internasyunal nga pagsulundan, pareho sang gintumod sa sabat sa ikaapat nga pamangkot.

AB

Angot sa mga kinamatarung sang mga bata*

Mga pasakit nga ginabatas sang kadam-an nga bata nga Pilipino

Indi magnubo sa 90% sang mga bata nga Pilipino ang nagabatas sang lapnagon nga paglapas sa tawhanong kinamatarung sa idalum sang malakolonyal kag malapyudal nga nagaharing sistema sang mga sahi nga daku nga kumprador burgesya kag agalon nga mayduta. Biktima man sila sang pagpamigos sang dumuluong kag pyudal nga pagpaantos sa mga ginikanan nila nga mamumugon kag mangunguma.

Nagakabuhi sila sa makaluluoy nga kaimulon kag tuman nga kawad-on. Nagaantos sila sang malnutrisyon kag madali sila latnan sang balatian. Kulang kaayo ang nakuha nila nga edukasyon, kon may ara gid man. Kulang man ang nabaton nila nga kinahanglanon sa ikaayong lawas, bulong kag areglado nga puluy-an. Kadam-an sa ila wala nakaabot sang Grade 4 kag indi kahiralo magsulat, magbasa, kag magkwenta. Bag-o pa man sila maglab-ot sa edad nga 15 anyos, nagapasakup na sila sa mabug-at nga trabaho para buligan ang ila mga ginikanan sa pagbuhi sa pamilya. Kadam-an sang mga bata nagaestar sa kaumhan sa sitwasyon nga pyudal kag malapyudal kag nagapasakup (nga masami wala sang bayad) sa produksyong agrikultural, pila ka pang-umpisa nga pagproseso sang produkto kag paghimo sang mga produkto nga himo sa kamot.

Sa idalum sang sistemang mala-manupaktura nga nasentro sa eksport, ginahimuslan ang barato nga sweldo sang mga bata, Pinanid nga ginapatrabaho (*piecemeal*) sa ila mga balay ukon plantasyon ukon mga ilegal nga ulobrahan sa mga barung-barong sa kasyudaran

ukon mga sentro sang

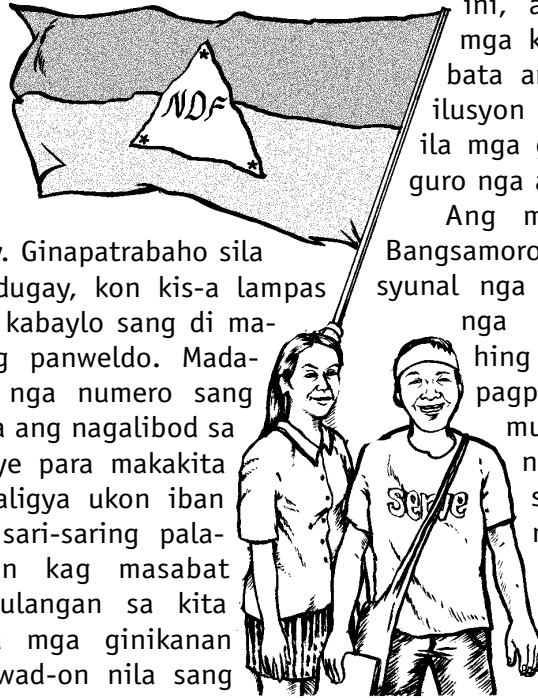
barangay. Ginapatrabaho sila sing madugay, kon kis-a lampas 12 oras, kabaylo sang di makatawong panweldo. Mada-ku-daku nga numero sang mga bata ang nagalibod sa mga kalye para makakita sa pagbaligya ukon iban pa nga sari-saring palangitan-an kag masabat ang kakulangan sa kita sang ila mga ginikanan ukon kawad-on nila sang trabaho.

Ang mga bata sa kalye bukas sa napakaluluoy nga kahimtangan. Ang pila sa ila ang naganoy sa mga gamay nga krimen, paggamit sang bawal nga droga kag pagpamuta. Adlaw-adlaw sila nga ginakikilan kag ginadaug-daog sang mga pulis kag bulnerable sila sa pagmolestya sekswal. Masami sila nga ginadakup kag ginadasok sa gutok nga karsel upod ang mga masupog nga kriminal.

Pinakamalala nga kaso ang pagpatay kag pagbaligya sang mga bata.

May mga bata man nga ginabaligya para ilegal nga ginadoptar, himuon nga ulipon sekswal ukon kon kaisa agud ibaligya sa iban nga pungsod ang mga parte sang ila lawas.

May mga mga anak nga kabahin sang nahanungang sahi nga kadam-an nga nagaluwas sa pungsod kag nagasulod sa manubo nga sari sang trabaho nabilin kag nabutang man sa peligro nga madulaan sang

atensyon sang ginikanan kag pagatipan sang iloy. Sa mga kaso nga ini, ang mga paglapas sa mga kinamatarung sang mga bata ang nalambungan sang ilusyon nga ang remitans sang ila mga ginikanan ang nagasiguro nga areglado ang tanan.

Ang mga anak sang mga Bangsamoro kag iban pa nga nasynunal nga minoridad di lamang nga nagabatas sa makasahing pagpanghimulos kag pagpanglupig sa mga mamumugon kag mangunguma. Biktima man sila sang pungsodnon nga diskriminasyon sa pangkabilugan kag sa ispesipikong kaso.

Kumprehensibong pusisyon sang NDFP

Ginasentruhan sang atensyon sang NDFP ang mga kinamatarung sang minilyon nga bata nga wala pa sang 18 anyos paagi sa pagatubang sa gin-ugatan sang mga paglapas sa mga kinamatarung sang bata. Ang mga ugat nga ini ara sa garuk nga nagaharing sistema sang pagpamigos kag pagpanghimulos, sa sobrang manggad sang pila kag labaw nga kaimulon sang kadam-an. Sa kongkreto, ginapangapinan sang NDFP ang mga bata sa mga atake sa ila nga kinamatarung kag tatlo ka salot nga malakolonyal kag malapyudal nga sosyalidad Pilipino: ang dumuluong nga monopolyo kapitalismo, pyudalismo kag burukrata kapitalismo. Ginasakdag, ginapangapinan kag ginaabanse sang NDFP ang mga kinamatarung sang bata sandig sa kaugalingon sini nga prinsipyo, mga polisiya kag regulasyon, amo man sa mga internasyunal nga talaksan nga direkta kag di direkta nga nakalatag sa mga kumbensyon

* *Ginsipi sa "Pagpangapin sang NDFP sa bata nga Pilipino" ni Jose Ma. Sison, Chief Political Consultant, National Democratic Front of the Philippines*

kag tratado. May mga programa ini nga nakasentro sa pagtinguha kag pagbato sang pumuluyo nga Pilipino para sa pungsodnon nga kahilwayan kag demokrasya batuk sa mga dumuluong kag mga lokal nga nagapamigos kag nagapanghimulos. Katuyuan sini sakdagon ang pungsodnon nga soberanya kag hatagan-gahum ang masang anakbalhas, magpatuman sang reporma sa duta kag pungsodnon nga industriyalisasyon, magtuga sang kultura nga patriyotiko, syentipiko kag demokratiko kag magsulong sang hilway nga polisiya pangluwas para sa pangkalibutnon nga kalinungan kag kauswagan.

Ginamanduan sang NDFP ang mga subkomite sa edukasyon sa idalum sang mga organo sang gahum pangpulitika, ang mga ginpwesto nga manunudlo sa elementarya kag hayksul kag mga organisasyong masa (labi na ang mga manunudlo, kababaihan, mga bata kag aktibista pangkultura) nga ipatuman ang mga programa para sa edukasyon sang mga bata nga wala pa sang 18 anyos sa mga sakup sang mga independyenteng gubyrno sang banwa. Ginaatipan sang NDFP ang ikayong lawas sang mga iloy kag mg bata. Nagasulong ini sang edukasyon bahin sa ikaayong lawas, masustansyang pagkaon kag katinluan kag ginapangunahan sini ang pagtukod sang sistema nga paglikaw sa balatian kag pagdul-ong sang serbisyo sa ikaayong lawas.

Ginalaygayan ang mga ginikanan nga paeskwelahon ang mga bata nila nga 15 anyos panubo kag hatagan sila sang trabaho nga santo sa ila edad kag indi makapekto sa oras nila nga makapagtuon sa balay.

Ginadumili sang mga organo

sang gahum pangpulitika kag organisayong masa ang mapanghimulos nga pagsulundan sa mga ulumhan, plantasyon, kag ulobrahan. Ginatagaan sang basehang instruksyon kag paghanas ang mga bata nga ara sa tung-anan sang 15 kag 18 anyos kon paano makabulig sa mga mas may edad sa pagprotekta sa ila nga pamilya kag komunidad sa mga atake sang mga pwersa sang militar, pulis kag paramilitar sang GRP.

Ginaganyat sang NDFP ang mga organo sang gahum pangpulitika kag mga organisasyon sang mga bata bilang pagkilala sa kinamatarung sang mga bata nga sakdagon kag isulong ang kaugalingon nila nga mga kinamatarung kag magentra sa pagabag-o sang katilingban base sa ila ikasarang.

Nagatinguha man ang NDFP nga hatagan atensyon sang tanan nga matuod nga nagadampig sa tawhanong kinamatarung sa kabilugan kag sa mga kinamatarung sang bata sa partikular nga kumprehen-

sibo kag madaluman nga tan-awon ang kamatuoran nga lapnagon sa Pilipinas ang paglapas sa kinamatarung sang masang anakbalhas, kababaihan, kag mga bata, magauyat man sang pusil ang mga pumuluyo o indi. Kag kon mag-igrab ang armadong banggiang sang mga pwersang militar, pulis kag paramilitar sang GRP amo ang pagsanag sang wala rason nga kalakasan para ipreserba ang indi makatarungan nga nagaharing sistema.

Sa panan-awan sang mga armadong rebolusyonaryo, wala sing pagapilian ang mga pigos kag ginahimuslan nga pumuluyo kundi maglunsar sang matarung nga gera para sa pungsodnong kahilwayan kag pagpursiger para magmadinalag-on nga magabuhi sa paglaum sa sandigan nga pagbag-o.

Ang mga kinamatarung sang bata sa halambalanon sang gera sibil

Halin 1998, antes pa man ang Convention on the Rights of the Child, direkta na nga ginabawal sang PKP kag BHB ang pagrekrut sang mga bata nga wala pa sang 18 anyos para mangin kombatant. Gilayon man nga ginpahayag sang NDFP nga ang mga polisiya sini kag ang layi sang demokratikong gubyrno sang banwa ang nagabawal sa BHB nga magrekrut sang mga bata nga wala pa sang 18 anyos para himuon nga kombatant nga madeploy sa mga opensibang kampanya kag operasyong militar.

Ang mga ara sang katung-anan sang 15 kag 18 pwede hanason kag manduan sang mga organisasyong masa indi para paentrahon sa mga inaway kundi para sa kaluwasan kag pangapinan sang ila mga puluy-an kag komunidad.

Pero ginasiling sang pila ka malisyoso nga pagpanamad sa NDFP kag demokratikong gubyrno sang pumuluyo sa mga ahensya sang UN kag US kag mga NGO nga ginapondohan sang imperyalista nga ang ginakabig nga bata nga suldado amo ang sin-o man nga wala pa sang 18 anyos, nga pwede nga yara sa isa komunidad nga ginasalakay sang mga armadong pwersa sang reaksyunaryong estado ukon bisan wala pa sang armas mapagguwa nga kombatant bangud sa kuno mangin *lookout*, espiya, porter, kuryer, tagaluto ukon anupaman sang BHB.

May ara nga pila ka nagagamit sa pila ka kaso sang "bata nga suldado" nga himu-himo sang mga militar sang GRP nga eksperto sa saywar kag ginagamit ang mga ini para kalkulahan ang mas daku nga isip sang mga "bata nga suldado" nga kuno naaresto sang pulis kag militar sang GRP. Ginhimutig ini sang mga rekord sang Joint Monitoring Committee (nga gintukod sang CARHRIHL) kag sang nauna

nga masaligan nga mga rekord.

Tanan nga mga nagapalapta sang propaganda nga ang BHB nagarekrut kuno sang mga "bata nga suldado" nga wala pa sang 18 anyos kag nagapalapnag sang himu-himo nga pahayag nga daku nga bahin sang mga bata nga wala sang 18 anyos sa mga erya sang BHB mga bata nga suldado" ang nagalapas mismo sa kinamatarung sang mga bata. Ginahalugan nila ang kahulugan sang ginasiling nga bata nga suldado sa pagsiling nga sin-o man ang wala pa sang 18 anyos nga kuno may papel sa BHB, bisan indi kombatant, isa ka bata nga suldado. Ginatiko nila ang nagakaigo nga proseso sang hustisya sa pagpasa sa BHB sang responsibilidad nga napamatud-an nga wala ini mga "bata nga suldado" kag wala sila nagaasikaso nga ipasaka ang ila mga pasibangud kag ebidensya sa negosasyon pangkalinungan ukon sa Joint Monitoring Committee sa idalum sang CARHRIHL.

Baliskad sa ginapabugal nila nga pagpangapin sa mga kinamatarung sang mga bata, sa aktwal ginahawanan sang mga nagapana-mad sa BHB ang alagyan para ares-tuhon, ipreso, tortyuron kag patyon sang mga pwersang militar, pulis, paramilitar ang mga bata sa ila mga puluy-an kag komunidad. Sa tuyo nga pagguwaon nga demonyo ang BHB, nagapalapta sila sang propaganda nga ang mga bata sa mga lugar nga ginadudahan nga maki-BHB lehitimo nga target sang atake militar. Ginatago man nila ang krimen sang mga armadong alagad sang GRP kag ginapagguwa nga wala sang sala ang matuod nga direkta nga nagalapas sa kinamatarung sang mga bata.

Malala nga paglapas sa kinamatarung sang mga bata sang GRP

Ang pantastiko kag irresponsableng depinasyon sang ginatawag

mga bata nga suldado ang nagpabaskog sa buot sa mga pwersa sang militar, pulis kag paramilitar sang GRP para maghimo sang pinakamala-ut nga paglapas sa kinamatarung sang mga bata kon nagalunsar sila sang mga kampanya mapanglupig batuk sa pumuluyo sa mga lugar nga ginadudahan nagasuporta sa rebolusyonaryong hublag. Ginahatagan nila sang rason ang brutal nga mga atake sa mga bata bangud mga aktibo kuno nga myembro ukon reserba sang BHB ang mga ini. Ginatarget nila sang luthag ang mga bata kag sa sini pagguwaon nga sila mga hangaway sang BHB.

Ang mga militar sa kampanyang mapanglupig sang GRP kalabanang ginatampukan sang wala sang pili nga pagpatay sa mga tigulang kag mga bata paagi sa mga pagpamomba, pagpanganyon, pagpangluthang gikan sa kahanginan kag sa duta, pagpangawat kag panununog. Matapos makontrol sang mga tropa sang GRP ang isa ka baryo, ang mga bata nga ginatanta nga di magnubo sa 10 tuig ang edad nameligro nga madudahan nga kombatant sang BHB kag arbitraryong maaresto, makastigo, matortyur kag mapatay. Sa pagkamatuod, daan na nga hilimuon sang mga suldado sang GRP nga hikapon ang mga abaga sang amo nga bata agud hibalan kuno kon bastante ang katig-a sang mga ini bilang talandaan sang permi nga pagpasan sang riple.

Nagapadamu ang mga kaso sang pagkuot sang militar kag pulis sa mga bata sa mga komunidad nga ginadudahan nagasuporta sa BHB kag ginapagguwa sa midya nga sila mga bata nga suldado sang hangaway sang banwa.

Kon ginatarget sang pagpanglupig sang militar ang isa ka lugar, ang mga pwersang militar, pulis, kag paramilitar sang GRP nagahimo sang mga *food blockade*, pilit nga

ginapabakwet ang mga tawo ukon di gani ginapahalalan sila sa lugar nga ginahimo nga "estrategikong hamlet." Sa mga *food blockade* o pwersahan nga ebakwasyon, mada-mu ang mga bata nga ginaakpektuhan sang pinakamalalang halit. Nagakagutman sila. Nagabalatian kag indi makasulod sa buluthuan sa sulod sang madugay nga panahon. Kon ginapabilin sa baryo ang mga tawo, ginaokupar sang mga tropa ang eskwelahan bilang baraks kag wala ginapasulod ang mga bata.

Mga bata ang pangunahong kaswalti sa mga *evacuation center*. Sila ang nagabatas sang pinakamalala nga hanot sang paglapta sang mga balatian pareho sang paglupot, sakit sa baga, tipdas kag iban pa. Nahayag man sila sa pang-abuso sekswal dulot sang kakulangan sang mga akomodasyon.

Ang mga mapintas nga kalibutan para sa mga bata kag pagbato sang mga pumuluyo.

Ang mga bata subong nga nagakabuhi sang wala tupong nga kalibutan sang kalakasan kon sa diin ginalapas sang mga imperyalista kag mga tagasunod nila ang mga tawhanong kinamatarung kag ginapagguwa nga ang mga biktima nga amo ang may sala. Sa pagpanguna sang UN, ginakoordinar sang IMF, World Bank kag WTO ang pagpanghimulos sa pumuluyo sang kalibutan sa idalum sang di makatawong neoliberal nga polisiya pang-ekonomya. Paliwat-liwat nga ginagamit sang US kag iban pang gamhanan nga imperyalista ang UN para hatagan-rason, padalio, himuon, padugayon o pahamuton ang agresyon kag pagpanglupig. Wala sang anuman nga moral nga awtoridad ang US kag mga bilateral kag multilateral nag instrumento sini, (lakip ang UN) para husgahan kag ihimutig ang mga kahublagan para sa tunay nga pungsodnong kahilwayan. Maat-hag nga ginabangdanan sang US

kag mga papet nga alyado sini ang halambalanon sang tawhanong kinamatarung kag humanitarianismo sa interbensyon kag agresyong militar.

Indi pagpabay-an sang pumulyo sa kalibutan nga basta na la-

mang lapason sang US kag mga kahimbon nila nga ila mga pungsudnon demokratikong kinamatarung kag ang kabug-usan sang tawhanong kinamatarung upod ang sa kababaihan kag mga bata. Nagatindog sila agud batuan ang imper-

yalistang gera kag pagpamuyong. Gusto nila nga magtukod sang bag-o kag mas maayo nga kalibutan kon sa diin maangkon nila ang benepisyo sang demokrasya, hustisya sosyal, kauswagan kag pangkalibutanon nga kahilwayan. **AB**

Madamo nga pagpangtiko sa libro nga *Deadly Playgrounds*

Ginasikway sang mga rebolusyonaryong pwersa ang *Deadly Playgrounds: The Phenomenon of Child Soldiers in the Philippines*, libro nga ginpagguwa sadtong Agosto 2005 sang Philippine Human Rights Center (PhilRights), isa ka institusyon nga kilala nga alyado pangpulitika sang mga personahe kag organisasyong kontra-PKP kag kontra-BHB kag kontra sa armadong paghimakas. Sa likod sang pakuno-kuno nga isa ini seryoso kag madalum nga pagtuon bahin sa isyu sang mga bata nga suldado, makit-an sa ka libro nga ini nga nagaunod sang madamu nga pagpangtiko kag pagpanamad kag ginapaguwa batuk sa Partido Komunista sang Pilipinas kag Bag-ong Hangaway sang Banwa.

Napun-an sang mga kwestyunableng impormasyon ang libro nga ini. Ginapagguwa diri nga ang PKP isa mga nagapanguna nga nagalapas sa mga internasyunal nga kumbensyon nga nagadumili sa mga bata nga suldado. Ginatuwangan sang PhilRights ang isa sa pinakapaboritong kabutigan sang AFP batuk sa PKP-BHB—nga kuno sistematiko kag malaparan nga nagarekrut sang mga bata sa BHB. Kadungan sini, wala sang huya nga ginapahumot sang libro ang Armed Forces of the Philippines (AFP) kag Philippine National Police (PNP) kag ang kahimbon sini nga magagmay nag kontra-Partido kag kontra-rebolusyonaryong grupo, pareho sang grupong paramilitar nga nagatawag sa kaugalingon nga Revolutionary Proletarian Army-Alex Boncayao Brigade.

Nag-umpisa ang libro nga ini sa isa ka pinakalapad kag madaya nga depinisyon sang mga "bata nga suldado." Sa pangbukas sini, ginasiling nga "ang bata nga suldado" amo ang sin-o man nga mas bata sa 18 tuig ang edad nga kabahin sang ano man nga sahi sang regular ukon di regular nga armadong pwersa ukon armadong grupo, anuman ang ila papel nga ginatungdan diri." Tuman nga ginatiko sang PhilRights ang depinisyon sang UN Convention on the Rights of the Child (UNCRC) nga nagasiling nga ang mga nagpirma diri ginaganyat nga maglikaw sa pagrekrut "sang mga bata nga 15 ang edad panubo bilang mga ar-

madong pwersa kag pag-entra sa armadong inaway."

Malisyoso nga ginatiko sang PhilRights ang UNCRC para pagguwaon nga internasyunal nga talaksan ang kaugalingon sini nga depinisyon. Pareho sang AFP, ginadula sang PhilRights ang kinatuhay sang kombatan kag di kombatan. Indi lamang ginapagguwa nga mga "bata nga suldado" ang mga bata nga nag-entra sa rebolusyonaryong pagtinguha sandig sa ila mga ikasarang bilang mga aktibista ukon bilang kabahin sang mga programa nga pangkatilingban sang rebolusyonaryong hublag. Ginabutang man sila sa peligro sa atake sang militar bangud ginabilang sila nga mga kombatan.

Bisan indi sila imbolbado sa armadong inaway.

Pareho sang AFP, ginapagguwa nga libro nga ini sa lapnagon nga polisiya sang BHB ang rekrutment sang mga bata—bisan pa nga nabase ini sa mga kwestyunableng datos. Bulag sini nga ginatumod nga datos ang balita sa pahayagan bahin sa kuno pagkadakup sa 172 ka bata nga "nagaalagad sa BHB" sadtong 1997-2003 nga mga puro ginkopya sa mga rekord sang butigon nga AFP. Basta na lamang ini gin-usap kag gintulon ang ginasiling sang AFP nga 3% sang mga hangaway sang BHB mga bata.

Hungod nga pabor sa AFP kag kontra sa PKP kag BHB ang libro. Wala nagakalipat ang libro nga tagaan sang madamu nga espasyo ang mga kabutigan sang AFP kag sang bandidong grupo nga paramilitar nga RPA-ABB. Pero sa diin man sa libro wala sang makitan nga pagtumod sa sin-o man nga upisyal ukon anuman nga pangpublikong pahayag ukon mga ginapubliko nga dokumento sang PKP kag BHB.

Paagi sa libro nga ini, nakipagkoros ang PhilRights sa propaganda sang AFP batuk sa BHB. Iresponsable kag malisyoso nga ginapaguwa sini nga basehan ang linyang saywar sang AFP nga madamuan nga nagarekrut ang BHB sang mga bata nga suldado. Ang libro nga ini nakadapat aktibo nga sikwayon bilang propaganda nga kontra-rebolusyonaryo, kontra-Partido, kontra BHB kag maki-AFP. **AB**